CYNGOR GWYNEDD

Polisi Trwyddedu ar gyfer Hurio Preifat a Cherbydau Hacni

Meini Prawf Addasrwydd ar gyfer Gyrwyr a Gweithredwyr

Cymeradwywyd 10.3.2014
Adolygwyd Tachwedd 2025
Cymeradwywyd – 1.12.2025

Cynnwys

1.0 Cyflwyniad

2.0 Y Polisi Cyffredinol

3.0 Apeliadau

4.0 Pwerau

5.0 Ystyried datgeliadau ynghylch hanes troseddol

6.0 Trais

7.0 Troseddau Rhyw ac Anwedduster

8.0 Anonestrwydd

9.0 Cyffuriau

10.0 Troseddau Gyrru Lle Cafwyd Marwolaeth

11.0 Yfed a gyrru / gyrru dan ddylanwad cyffuriau

12.0 Collfarnau Moduro (Troseddau Traffig Difrifol)

13.0 Mân Droseddau Traffig

14.0 Cyhuddiadau neu wysion sydd heb eu hateb

15.0 Gwybodaeth am gyhuddiadau lle na chafwyd collfarn

16.0 Aildroseddu

17.0 Torri Deddf, Is-ddeddf neu Amod Trwyddedu

18.0 Trwyddedau wedi eu diddymu/ildio

19.0 Canllawiau y Sefydliad Trwyddedu

1.0 Cyflwyniad

1.1 Diben y polisi hwn yw rhoi canllawiau ar y meini prawf a ystyrir gan Wasanaeth Trwyddedu Cyngor Gwynedd wrth benderfynu a yw ymgeisydd neu ddeilydd trwydded presennol yn unigolyn addas a phriodol i ddal trwydded gyrrwr/gweithredwr cerbyd hurio preifat ac/neu gerbyd hacni.

1.2. Nod y polisi hwn yw diogelu'r cyhoedd. Mae'r Awdurdod Trwyddedu yn awyddus i sicrhau:

- Bod unigolyn yn unigolyn addas a phriodol;
- Nad yw'r unigolyn yn fygythiad i'r cyhoedd;
- Bod y cyhoedd wedi'u diogelu rhag pobl anonest;
- Bod plant a phobl ifanc wedi'u diogelu;
- Bod pobl ddiamddiffyn wedi'u diogelu;
- Bod y cyhoedd yn gallu bod yn hyderus wrth ddefnyddio cerbydau trwyddedig.

1.3 Mae'r polisi hwn yn ceisio rhoi arweiniad i unrhyw un a chanddo ddiddordeb mewn trwyddedau hurio cyhoeddus a phreifat. Yn arbennig, mae hyn yn cynnwys y canlynol ymhlith eraill:

- Ymgeiswyr am drwyddedau gyrru / gweithredu
- Gyrwyr / gweithredwyr sydd eisoes yn drwyddedig y mae eu trwyddedau yn cael eu hadolygu
- Swyddogion Trwyddedu a'r Heddlu
- Aelodau'r Pwyllgor/Panel Trwyddedu (neu gorff arall perthnasol sy'n gwneud penderfyniadau)
- Ynadon a Llys y Goron, wrth wrando ar apeliadau yn erbyn penderfyniadau awdurdodau lleol

1.4 Os bydd gan swyddogion trwyddedu bwerau dirprwyedig mewn perthynas â thrwyddedau hurio preifat/cerbyd hacni, byddant yn defnyddio'r canllawiau hyn wrth wneud penderfyniad i roi trwydded. Ym mhob achos arall, cyfeirir ceisiadau am drwyddedau i sylw'r pwyllgor/panel trwyddedu (neu gorff arall perthnasol sy'n gwneud penderfyniadau). Er y bydd swyddogion a'r pwyllgor/panel yn rhoi sylw i'r canllawiau yn y polisi, **bydd pob achos yn cael ei ystyried yn ôl ei rinweddau unigol**, a lle bydd amgylchiadau'n gofyn am hynny, caiff y pwyllgor/swyddog wyro oddi wrth y canllawiau hynny. (rhaid cofnodi manylion amgylchiadau o'r fath a'u cadw gyda'r cais/cais adnewyddu).

1.5 Os na fydd ymgeiswyr yn datgelu unrhyw gollfarnau; rhybuddiadau; rhybuddion; hysbysiadau cosb, gorchmynion neu geryddon blaenorol ar eu ffurflen gais, gan gynnwys unrhyw achosion llys yn yr arfaeth neu faterion eraill, fe'u cyfeirir i sylw'r Pwyllgor Trwyddedu er mwyn gwneud penderfyniad yn eu cylch.

2.0. Y Polisi Cyffredinol

2.1 Gwneir penderfyniad ynghylch pob achos yn ôl ei rinweddau ei hun.

2.2 Os bydd gan unigolyn gollfarn yn ei erbyn am drosedd ddifrifol, nid oes rheidrwydd i'w wahardd rhag cael trwydded. Fodd bynnag, byddai disgwyl i'r unigolyn hwnnw fel arfer:

a. Fod yn rhydd rhag unrhyw gollfarnau am gyfnod priodol (fel y nodir isod); a
b. Dangos tystiolaeth ei fod ef neu hi yn unigolyn addas a phriodol i ddal trwydded (cyfrifoldeb yr ymgeisydd yw cyflwyno tystiolaeth i'r perwyl hwn).

2.3. I ddibenion y Polisi hwn, gallai "materion eraill i'w hystyried" gynnwys y canlynol, ymhlith eraill:

b.a) Collfarnau troseddol / moduro
b.b) Achos Llys Milwrol;
b.c) Rhybuddiadau;
b.d) Hysbysiadau cosb benodedig neu hysbysiadau cosb eraill;
b.e) Gorchmynion ymddygiad gwrthgymdeithasol neu orchmynion eraill tebyg;
b.f) Torri amodau trwyddedu;
b.g) Rhybuddion neu Gerydd ffurfiol;
b.h) Ymchwiliadau Cyhuddiadau neu faterion sy'n destun achos llys sydd ar ddod;
b.i) Addasrwydd a phriodolrwydd.
b.j) Penderfyniadau blaenorol y Cyngor

2.4 Pan fydd ymgeisydd wedi'i gael yn euog o drosedd(au) neu fod mater arall/materion eraill i'w (h)ystyried yng nghyswllt hynny, ni chaiff y cyngor adolygu rhinweddau'r gollfarn honno na'r mater arall hwnnw.

2.5. Pan fydd ymgeisydd / deilydd trwydded wedi'i gael yn euog o helpu, annog, ymgeisio, cynllwynio, cwnsela, peri, achosi, caniatáu neu ysgogi unrhyw un o'r collfarnau / materion troseddol / moduro a nodir yn y canllawiau hyn, neu fod unrhyw fater arall i'w ystyried yng nghyswllt hynny, ystyrir y gollfarn honno/y mater hwnnw'n berthnasol i'r mater dan sylw.

2.6 Bydd swyddogion ac aelodau'r pwyllgor/panel trwyddedu perthnasol hefyd yn rhoi sylw i Ganllawiau'r Sefydliad Trwyddedu *ar benderfynu ar addasrwydd ymgeiswyr a Deiliaid Trwydded yn y diwydiant tacsis a llogi preifat* https://iol.instituteoflicensing.org/file/6891bd7933f5da0008b2e8b1

3.0. Apeliadau

3.1 Bydd gan unrhyw ymgeisydd y gwrthodwyd trwydded gyrrwr/gweithredwr iddo, neu yrrwr/weithredwr trwyddedig y mae ei drwydded wedi'i hatal neu ei dirymu, hawl i apelio i'r Llys Ynadon cyn pen 21 diwrnod ar ôl derbyn yr hysbysiad.

4.0. Pwerau

4.1 Mae'r pwerau i ddyfarnu trwyddedau gyrrwr / gweithredwr wedi'u cynnwys yn Adran 51, Adran 55 ac Adran 59 Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976 (y Ddeddf) ac ni ddylai cyngor dosbarth ganiatáu trwydded-

(a) Oni bai eu bod yn fodlon bod yr ymgeisydd yn berson addas i ddal trwydded yrru; neu

(b) i unrhyw berson nad yw wedi bod am ddeuddeg mis o leiaf, ac nad yw ar ddyddiad y cais am drwydded yrru, yn ddeiliad trwydded a ganiatawyd o dan Ran III o Ddeddf 1972 (nad yw'n drwydded dros dro) sy'n ei awdurdodi i yrru car modur.

4.2 Mae'r pwerau i atal, dirymu neu wrthod adnewyddu trwydded gyrrwr wedi'u cynnwys yn Adran 61 y Ddeddf, lle bo'r ymgeisydd/deilydd y drwydded wedi'i gael yn euog o drosedd sy'n ymwneud ag anonestrwydd, anwedduster, trais; methiant i gydymffurfio â darpariaethau Deddf Cyfrifoldebau Heddluoedd Trefol 1847; methiant i gydymffurfio â darpariaethau Rhan II yn Neddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976; neu am unrhyw achos arall rhesymol.

4.3 Mae Adran 61 (2B) yn caniatáu i'r Awdurdod Trwyddedu atal neu ddirymu trwydded gyrrwr ar unwaith, os yw'n ymddangos bod hynny er diogelwch y cyhoedd. Cyflwynir Hysbysiad o Benderfyniad yn egluro'r rheswm am y penderfyniad i'r gyrrwr, a bydd yn dod i rym wrth gyflwyno'r hysbysiad i'r gyrrwr. Caiff y gyrrwr apelio yn erbyn y penderfyniad hwn, ond ni chaiff yrru yn ystod cyfnod yr apêl.

4.4 Mae Adran 62 o'r Ddeddf yn caniatáu i'r Awdurdod Trwyddedu atal, dirymu neu wrthod adnewyddu trwydded gweithredwr os yw'r ymgeisydd/deilydd y drwydded wedi'i gael yn euog o drosedd o dan ddarpariaethau Rhan II o'r Ddeddf, neu o

beidio cydymffurfio â'r darpariaethau hynny; neu ar sail unrhyw ymddygiad ar ran y gweithredwr sy'n peri i'r Cyngor ystyried ei fod yn anaddas, neu oherwydd unrhyw newid o bwys i unrhyw un o amgylchiadau'r gweithredwr ers rhoi'r drwydded, fu'n sail wrth roi'r drwydded, neu unrhyw achos arall rhesymol.

4.5 Mae Gorchymyn Deddf Adsefydlu Troseddwyr 1974 (Eithriadau) (Diwygio) 2002 yn caniatáu i'r Awdurdod Trwyddedu ystyried yr holl gollfarnau a gofnodwyd yn erbyn ymgeisydd neu ddeilydd trwydded cerbyd hacni neu gerbyd hurio preifat, p'un a yw'r collfarnau hynny wedi darfod ai peidio. Gan hynny, bydd yr Awdurdod Trwyddedu'n rhoi ystyriaeth i'r holl gollfarnau perthnasol, yn enwedig lle ceir hanes hir o droseddu neu batrwm diweddar o aildroseddu.

4.6 Ym mharagraffau 4.7 i 4.9 isod, bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn trin cyfnod o waharddiad fel un y byddai gyrrwr wedi bod yn gymwys i'w wasanaethu, a chaiff ddiystyru penderfyniad llys i hepgor neu leihau cyfnod gwaharddiad naill ai ar sail caledi eithriadol o dan Adran 35 Deddf Troseddwyr Traffig Ffyrdd 1988 neu am "resymau arbennig" o dan Adran 34 Deddf Troseddwyr Traffig Ffyrdd 1988.

4.7 Pan fo euogfarn ddiweddar wedi arwain at waharddiad cyfnod byr (llai na 56 diwrnod), ni all swyddog awdurdodedig ganiatáu cais oni bai bod cyfnod o 12 mis o leiaf wedi mynd heibio ers diwedd y cyfnod gwaharddiad.

4.8 Os oes digon o bwyntiau cosb DVLA wedi cronni o fewn cyfnod o dair blynedd o dan y system "cronni", i achosi neu haeddu gwaharddiad am gyfnod nad yw'n fwy na 12 mis, ni all swyddog awdurdodedig ganiatáu cais am drwydded yrru cerbyd llogi preifat a/neu drwydded yrrwr cerbyd hacni oni bai bod cyfnod o 12 mis wedi mynd heibio ers diwedd y cyfnod gwaharddiad.

4.9 Ni all swyddog awdurdodedig ganiatáu cais am drwydded yrru cerbyd llogi preifat a/neu drwydded yrru cerbyd hacni oni bai bod cyfnod o dair blynedd wedi mynd heibio ers diwedd gwaharddiad sy'n fwy na 12 mis.

5.0. Ystyried datgeliadau ynghylch hanes troseddol

5.1 O dan ddarpariaethau Adrannau 51, 55, a 59 o'r Ddeddf, mae'n ofynnol i'r Awdurdod Trwyddedu sicrhau bod y sawl sy'n ymgeisio am drwydded gyrrwr / gweithredwr, neu i adnewyddu trwydded o'r fath, yn unigolyn 'addas a phriodol' i ddal y drwydded honno. Fodd bynnag, os oes unrhyw faterion i'w hystyried yng nghyswllt yr ymgeisydd / deilydd y drwydded, rhaid i'r Awdurdod Trwyddedu ystyried:

:

- Pa mor berthnasol yw'r drosedd/troseddau i'r drwydded y gwneir cais amdani;
- Pa mor ddifrifol oedd y drosedd/troseddau;

- Pryd y cafodd y drosedd/troseddau eu cyflawni;
- Dyddiad y gollfarn ac oedran yr ymgeisydd ar adeg y gollfarn;
- Y ddedfryd a roddodd y llys;
- P'un a yw'r troseddau'n perthyn i batrwm o droseddu;
- Unrhyw ffactorau eraill a allai fod yn berthnasol.

6.0 Trais

6.1 Bydd gyrwyr trwyddedig yn dod i gysylltiad agos â'r cyhoedd yn rheolaidd. Dylid mabwysiadu safbwynt cadarn at y rhai hynny a chanddynt gollfarn(au) am droseddau'n ymwneud â thrais, neu os oes mater arall/materion eraill i'w (h)ystyried yn gysylltiedig â hynny. Bydd cais fel arfer yn cael ei wrthod neu drwydded bresennol yn cael ei hatal neu ei dirymu os bydd yr ymgeisydd / deilydd y drwydded wedi'i gael yn euog o drosedd a oedd yn cynnwys marwolaeth.

6.2 Os na cheir amgylchiadau eithriadol, bydd cais fel arfer yn cael ei wrthod neu drwydded bresennol yn cael ei hatal neu ei dirymu os oes collfarn yn erbyn yr ymgeisydd / deilydd y drwydded am drosedd fel:

- Llofruddiaeth;
- Dynladdiad;
- Dynladdiad neu ddynladdiad beius wrth yrru;
- Troseddau terfysgaeth;
- Neu unrhyw droseddau tebyg neu droseddau sydd yn disodli'r uchod.

6.3 Bydd cais fel arfer yn cael ei wrthod, neu drwydded bresennol yn cael ei hatal neu ei dirymu os oes collfarn(au) yn erbyn yr ymgeisydd / deilydd y drwydded am **un o'r troseddau a restrir isod, neu os oes mater arall/materion eraill i'w (h)ystyried yn gysylltiedig â hynny, a bod y gollfarn/collfarnau neu'r mater arall/materion eraill i'w (h)ystyried lai na 10 mlynedd ers terfyn y ddedfryd (pryn bynnag yw y cyfnod hirach)** cyn dyddiad y cais:

- Gwir niwed corfforol gyda chymhelliad hiliol/crefyddol;
- Llosgi Bwriadol;
- Ymosodiad ar yr Heddlu;
- Ymosodiad cyffredin gyda chymhelliad hiliol/crefyddol;
- Difrod troseddol gyda chymhelliad hiliol/crefyddol;
- Niwed corfforol difrifol gyda bwriad;
- Clwyfo maleisus neu niwed corfforol difrifol gyda chymhelliad hiliol;
- Bod â dryll yn ei feddiant;
- Gwrthsefyll arestio;
- Terfysg;
- Lladrata;

- Anhrefn treisgar;
- Troseddau tebyg neu droseddau sy'n disodli'r uchod.

6.5 Bydd cais fel arfer yn cael ei wrthod, neu drwydded bresennol yn cael ei hatal neu ei dirymu os oes collfarn(au) yn erbyn yr ymgeisydd / deilydd y drwydded am un o'r troseddau a restrir isod, neu fod mater arall/materion eraill i'w (h)ystyried yn gysylltiedig â hynny, a bod y gollfarn/collfarnau neu'r mater arall/materion eraill i'w (h)ystyried **lai na 5 blynedd, neu o leiaf 5 mlynedd ar ôl cwblhau y ddedfryd (pa un bynnag yw'r cyfnod hiraf)** cyn dyddiad y cais:

- Difrod troseddol a ddwyseir gan elfennau hiliol
- Trosedd a ddwyseir gan elfennau hiliol
- Trosedd a ddwyseir gan elfennau crefyddol

Troseddau tebyg neu droseddau sy'n disodli'r uchod

6.6 Fel arfer, bydd cais yn cael ei wrthod neu bydd trwydded bresennol wedi'i hatal neu ei dirymu os oes gan yr ymgeisydd / deiliad y drwydded gollfarn(au) neu fater(ion) arall i'w ystyried am drosedd a restrir isod a'r euogfarn(au) neu'r mater(ion) arall i'w ystyried oni bai bod o leiaf 5 mlynedd wedi mynd heibio ers yr euogfarn. Mae hyn hefyd yn berthnasol i ymgeisydd sydd wedi cyflawni

- Affrâe;
- Ymosodiad sy'n achosi gwir niwed corfforol;
- Ymosodiad cyffredin;
- Difrod troseddol;
- Rhwystro;

6.7 Pan fo gan ymgeisydd gollfarn am drosedd trefn gyhoeddus neu debyg nad yw ynddo'i hun yn weithred o drais, ni chaniateir trwydded am gyfnod o 5 mlynedd ar ôl euogfarn.

- Trosedd o dan A5 Deddf Trefn Gyhoeddus 1986 (aflonyddwch, braw neu drallod);
- Trosedd o dan A4 Deddf Trefn Gyhoeddus 1986 (ofn neu fygwth trais);
- Trosedd o dan A4A Deddf Trefn Gyhoeddus 1986 (aflonyddwch, braw neu drallod bwriadol);
- Troseddau tebyg neu droseddau sy'n disodli'r uchod.

6.8 Pan fo gan ymgeisydd gollfarn am feddiant arf neu unrhyw drosedd arall sy'n gysylltiedig ag arf, ni chaniateir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a roddwyd.

6.9 Bydd cais fel arfer yn cael ei wrthod os oes gan ymgeisydd fwy nag un euogfarn neu fater arall i'w ystyried yn y **10 mlynedd** diwethaf am drosedd o natur dreisgar, neu am fwy nag un drosedd trefn gyhoeddus.

7.0. Troseddau rhyw ac anwedduster

7.1 Gan fod gyrwyr trwyddedig yn aml yn cario teithwyr ar eu pennau eu hunain a theithwyr bregus, bydd ymgeiswyr sydd ag euogfarnau am droseddau rhywiol ym mhob amgylchiad ar ôl gwneud cais yn cael eu cyfeirio at y Pwyllgor Trwyddedu perthnasol.

7.2 Oni cheir amgylchiadau eithriadol, bydd cais fel arfer yn cael ei wrthod neu drwydded bresennol yn cael ei hatal neu ei dirymu os oes collfarn(au) yn erbyn yr ymgeisydd / deilydd y drwydded, neu fater(ion) eraill i'w hystyried ar gyfer troseddau fel:

- Ymosodiad drwy dreiddio;
- Camfanteisio ar buteindra;
- Ymosodiad anweddus;
- Troseddau sy'n ymwneud â phlant neu oedolion diamddiffyn;
- Meddu ar ffotograffau anweddus, pornograffi plant ac yn y blaen;
- Treisio;
- Ymosodiad rhywiol;
- Masnachu mewn pobl i gamfanteisio'n rhywiol arnynt, neu gamfanteisio arnynt mewn rhyw ffordd arall;
- Meithrin perthynas rywiol amhriodol (*sexual grooming*) neu wneud ffrindiau â phlentyn ar y we neu drwy ddulliau eraill gyda'r bwriad o'u cam-drin;
- Troseddau a gyflwynwyd o dan Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015;
- Troseddau tebyg neu droseddau sy'n disodli'r uchod.

7.3 Bydd cais fel arfer yn cael ei wrthod, neu drwydded bresennol yn cael ei hatal neu ei dirymu os oes collfarn(au) yn erbyn yr ymgeisydd / deilydd y drwydded am drosedd a restrir isod, neu fater arall/faterion eraill i'w (h)ystyried yn gysylltiedig â hynny, a bod y gollfarn/collfarnau neu'r mater arall/materion eraill i'w (h)ystyried **lai na 7 mlynedd** cyn dyddiad y cais:

- Dinoethi anweddus;
- Cymell (hel puteiniaid o gerbyd);
- Troseddau tebyg neu droseddau sy'n disodli'r uchod.

7.4 Yn ychwanegol at yr uchod, mae'r Awdurdod Trwyddedu'n annhebygol o roi trwydded i unrhyw ymgeisydd sydd ar y Gofrestr Troseddwyr Rhyw ar y pryd.

7.5 Bydd cais fel arfer yn cael ei wrthod os bydd gan ymgeisydd fwy nag un gollfarn am drosedd rywiol neu fwy nag un mater i'w ystyried yn gysylltiedig â hynny.

8.0 Anonestrwydd

8.1 Disgwylir i ymgeiswyr neu ddeiliaid trwydded presennol fod yn bobl y gellir ymddiried ynddynt. Maent yn ymdrin â thrafodion arian parod a gallai pobl adael eiddo gwerthfawr yn eu cerbydau. Mae'n ofynnol i ddeiliaid trwydded gyflwyno eiddo o'r fath i'r heddlu cyn pen 24 awr. Mae'r arfer gyffredin o ddanfon eiddo heb gludwr yn dangos yr ymddiriedaeth sydd gan bobl fusnes mewn gyrwyr trwyddedig. At hynny, mae'n gymharol rwydd i yrrwr anonest dwyllo'r cyhoedd drwy fynnu cael mwy na'r pris cyfreithiol neu'r pris a gytunwyd ar gyfer y daith, ac ati. Bydd ein harian yn aml yn achosi dryswch i ymwelwyr o wledydd tramor, a gallent hwy fod yn agored i gael eu twyllo gan yrrwr diegwyddor. Am y rhesymau hyn oll, ystyrir unrhyw gollfarn sy'n ymwneud ag anonestrwydd yn fater difrifol.

8.2 Bydd cais fel arfer yn cael ei wrthod, neu drwydded bresennol yn cael ei hatal neu ei dirymu os oes collfarn(au) yn erbyn yr ymgeisydd / deilydd y drwydded am un o'r troseddau a restrir isod, neu fater arall/faterion eraill i'w (h)ystyried yn gysylltiedig â hynny **hyd nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a roddwyd:**

- Twyll budd-dal;
- Bwrgleriaeth;
- Cynllwynio i dwyllo;
- Ffugio;
- Twyllo;
- Trin neu dderbyn nwyddau wedi'u dwyn;
- Cael arian neu eiddo drwy dwyll;
- Mathau eraill o dwyll;
- Mynd â cherbyd heb ganiatâd;
- Lladrata;
- Troseddau tebyg neu droseddau sy'n disodli'r uchod.

9.0 Cyffuriau

9.1.Ystyrir unrhyw drosedd sy'n ymwneud â chyffuriau yn fater difrifol: :

- Tyfu cyffur rheoledig;
- Mewnforio cyffur rheoledig;
- Cynhyrchu cyffur rheoledig;
- Cyflenwi cyffur rheoledig;
- Neu unrhyw droseddau tebyg.

9.2 Bydd cais fel arfer yn cael ei wrthod neu drwydded bresennol yn cael ei hatal neu ei dirymu os oes collfarn(au) yn erbyn yr ymgeisydd / deilydd y drwydded am unrhyw un o'r troseddau uchod, neu os oes unrhyw faterion eraill i'w hystyried yn gysylltiedig â hynny, ac nad yw wedi bod yn rhydd rhag collfarn(au) o'r fath neu fater arall/faterion eraill i'w (h)ystyried am **5 mlynedd neu o leiaf 5 mlynedd ers cwblhau'r ddedfryd (pa un bynnag sy'n hirach).**

9.3 Bydd cais fel arfer yn cael ei wrthod neu drwydded bresennol yn cael ei hatal neu ei dirymu os oes mwy nag un gollfarn yn erbyn yr ymgeisydd / deilydd y drwydded am droseddau'n gysylltiedig â bod â chyffuriau mewn meddiant, neu fater i'w ystyried yn gysylltiedig â hynny, ac nad yw wedi bod yn rhydd rhag collfarn(au) o'r fath neu fater arall/faterion eraill i'w (h)ystyried am **5 mlynedd neu o leiaf 3 blynedd ers cwblhau'r ddedfryd (pa un bynnag sy'n hirach)** .

9.4 Bydd cais fel arfer yn cael ei wrthod neu drwydded bresennol yn cael ei hatal neu ei dirymu os oes collfarn unigol yn erbyn yr ymgeisydd / deilydd y drwydded, am drosedd yn gysylltiedig â bod â chyffuriau mewn meddiant, neu fater arall i'w ystyried yn gysylltiedig â hynny, **gellir ystyried y 5 mlynedd diwethaf ond dylid ystyried natur a maint y cyffuriau dan sylw.**

9.5 Os oes tystiolaeth o ddefnyddio neu gamddefnyddio cyffuriau'n barhaus, neu o ddibyniaeth arnynt, efallai y bydd yn ofynnol cael arbenigwr i gynnal archwiliad meddygol (yn unol â safonau meddygol Grŵp 2 y DVLA), os yw y cais yn cael caniatâd i fynd yn ei flaen. Pe bai'r ymgeisydd yn gaeth i gyffuriau, byddai'n ofynnol iddo fel arfer ddangos tystiolaeth o **3 blynedd** yn rhydd rhag cyffuriau.

9.6 Bydd cyffuriau'n cael eu diffinio fel
- Unrhyw gyffuriau a ddosbarthir o dan Ddeddf Camddefnyddio Cyffuriau 1971 – Dosbarth A, B, neu C
- Unrhyw sylwedd a restrir o dan atodlen 2 Deddf Sylweddau Seicoweithredol 2016

10.0 Troseddau gyrru lle cafwyd marwolaeth

10.1 Dylid rhoi ystyriaeth ddifrifol iawn i unrhyw ymgeisydd neu ddeiliad trwydded presennol sydd ag euogfarn neu fater arall i'w ystyried am drosedd gyrru a arweiniodd at golli bywyd. Pan fo ymgeisydd neu ddeilydd trwydded wedi cael ei ddyfarnu'n euog o drosedd a arweiniodd at farwolaeth person arall neu a fwriadwyd i achosi marwolaeth neu anaf difrifol i berson arall - **ni fyddant yn derbyn trwydded.**

11.0 Yfed a gyrru/Gyrru dan ddylanwad cyffuriau

11.1 Dylid rhoi ystyriaeth ddifrifol i gollfarn(au) neu fater(ion) arall i'w ystyried am yrru neu fod yn gyfrifol am gerbyd tra o dan ddylanwad alcohol / cyffuriau. Efallai na fydd un euogfarn neu fater arall i'w ystyried yn arwain at wrthod cais neu drwydded bresennol yn cael ei hatal neu ei dirymu, cyn belled bod **o leiaf 7 mlynedd wedi mynd heibio ers diwedd y gwaharddiad, neu gwblhau unrhyw ddedfryd.** Bydd euogfarn neu fater arall i'w ystyried am 'wrthod neu fethu â darparu sampl' yn cael ei drin yn yr un modd.

11.2 Mae'n annhebygol y bydd ymgeiswyr sydd â mwy nag un euogfarn neu fater arall i'w hystyried am yrru neu fod yn gyfrifol am gerbyd o dan ddylanwad alcohol / cyffuriau, neu wrthod neu fethu â darparu sampl, yn derbyn trwydded.

12.0 Collfarnau moduro

12.1 Troseddau Traffig Difrifol

12.2 I ddibenion y Polisi hwn, dosberthir y troseddau moduro canlynol yn 'Droseddau Traffig Difrifol;:

AC10	Methu aros ar ôl damwain
AC20	Methu rhoi manylion neu adrodd am ddamwain o fewn 24 awr
AC30	Troseddau anniffiniedig yn gysylltiedig â damwain
BA10	Gyrru yn ystod gwaharddiad dan orchymyn y Llys
BA30	Ceisio gyrru yn ystod gwaharddiad dan orchymyn y Llys
DD40	Gyrru'n beryglus
DD90	Gyrru'n wyllt
IN10	Defnyddio cerbyd sydd heb ei yswirio yn erbyn risgiau trydydd parti
LC20	Gyrru'n groes i amodau trwydded yrru

LC30	Gyrru ar ôl gwneud datganiad ffug ynghylch ffitrwydd wrth wneud cais am drwydded
LC40	Gyrru cerbyd ar ôl methu hysbysu am anabledd
LC50	Gyrru ar ôl i drwydded gael ei dirymu neu ei gwrthod am resymau meddygol
MS50	Rasio mewn cerbyd modur ar y briffordd
MS60	Troseddau nad ydynt wedi'u cynnwys o dan godau eraill
MS90	Methu darparu gwybodaeth am hunaniaeth y gyrrwr, ac ati.
UT50	Dwysgipio cerbyd
CU80	Torri'r gofynion o ran rheoli'r cerbyd (gan gynnwys troseddau ffôn symudol sy'n golygu 6 pwynt cosb gorfodol)

12.3 Bydd cais fel arfer yn cael ei wrthod neu drwydded bresennol yn cael ei hatal neu ei dirymu os oes collfarn yn erbyn yr ymgeisydd / deilydd y drwydded am drosedd traffig ddifrifol, neu fod mater arall i'w ystyried yn gysylltiedig â hynny, ac nad yw wedi bod yn rhydd rhag collfarn neu fater arall i'w ystyried am **6 mis o leiaf.**

12.4 Bydd ymgeisydd sydd â mwy nag un Trosedd Traffig Difrifol, o fewn y 5 mlynedd diwethaf fel arfer yn cael ei wrthod ac ni ddylid ystyried cais pellach hyd nes y bydd cyfnod o **rhwng 1 a 3 blynedd** wedi mynd heibio yn rhydd o euogfarnau o'r fath neu faterion eraill i'w hystyried.

12.5 Os bydd unrhyw gollfarn neu fater arall i'w ystyried ar gyfer Trosedd Traffig Ddifrifol yn arwain at waharddiad, dylai ymgeiswyr ddarllen yr adran yn y canllawiau hyn sy'n dwyn y teitl "Gwahardd rhag gyrru".

12.6 **Gwahardd rhag gyrru**

12.7 Bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn trin cyfnod o wahardd fel cyfnod lle na fyddai'r gyrrwr wedi bod yn gymwys i gynnig gwasanaeth, ac fe gaiff ddiystyru penderfyniad llys i roi heibio neu leihau cyfnod o wahardd naill ai ar sail caledi eithriadol o dan A.35 Deddf Tramgwyddwyr Traffig Ffyrdd 1988 neu am "resymau arbennig" o dan A.34 Deddf Tramgwyddwyr Traffig Ffyrdd 1988.

12.8 Bydd cais fel arfer yn cael ei wrthod neu drwydded bresennol yn cael ei hatal neu ei dirymu os oes collfarn ddiweddar yn erbyn yr ymgeisydd / deilydd y drwydded, neu os oes mater arall i'w ystyried, a arweiniodd at waharddiad llai na 56 diwrnod o hyd, onid oes cyfnod **o 6 mis o leiaf** wedi mynd heibio ers diwedd y gwaharddiad.

12.9 Bydd cais fel arfer yn cael ei wrthod neu drwydded bresennol yn cael ei hatal neu ei dirymu os oes collfarn ddiweddar yn erbyn yr ymgeisydd / deilydd y drwydded, neu os oes mater arall i'w ystyried, a arweiniodd at waharddiad o hyd at 12 mis onid oes cyfnod o **12 mis o leiaf** wedi mynd heibio ers diwedd y gwaharddiad.

12.10 Bydd cais fel arfer yn cael ei wrthod neu drwydded bresennol yn cael ei hatal neu ei dirymu os oes collfarn ddiweddar yn erbyn yr ymgeisydd / deilydd y drwydded, neu os oes mater arall i'w ystyried, a arweiniodd at waharddiad o 12 mis neu fwy, onid oes cyfnod o **18 mis o leiaf** wedi mynd heibio ers diwedd y gwaharddiad.

12.11 Ni fydd yr Awdurdod Trwyddedu fel arfer yn caniatáu cais am drwydded gyrrwr cerbyd hurio preifat neu gerbyd hacni gan unigolyn sydd wedi cael ei wahardd rhag gyrru am gyfnod o 5 mlynedd neu fwy, onid oes cyfnod o **7 mlynedd o leiaf** wedi mynd heibio ers diwedd y gwaharddiad.

13.0 Mân Droseddau Traffig

13.1 Caiff Troseddau Traffig eraill nad ydynt wedi'u rhestru yn y polisi hwn eu trin fel 'Mân Droseddau Traffig'. Mân drosedd gyrru yw trosedd sy'n derbyn rhwng 1 a 3 phwynt cosb.

13.2 Pan fydd gan ymgeisydd / ddeilydd y drwydded un gollfarn am fân drosedd gyrru, neu fod mater arall i'w ystyried yn gysylltiedig â hynny, ni fydd hyn fel arfer yn arwain at wrthod cais neu atal / ddirymu trwydded.

13.3. Gallai mwy nag un gollfarn am fân drosedd traffig neu fater arall i'w ystyried arwain at wrthod cais, yn enwedig os oes sawl collfarn neu faterion eraill i'w hystyried ar gyfer yr un drosedd, e.e. goryrru. Mae'n bosibl y caiff gyrrwr trwyddedig ei gyfeirio i sylw'r Pwyllgor Trwyddedu os oes mwy na dwy drosedd ac/neu gyfanswm o 6 phwynt ar ei drwydded**.**

13.4 Os yw gyrrwr yn cyrraedd 7 neu fwy o bwyntiau cosb ar eu trwydded yrru DVLA , gall awgrymu nad yw'r gyrrwr yn 'addas a phriodol' a dylai'r Awdurdod asesu eu haddasrwydd. Fel rhan o'r asesiad hwn, gall y Pwyllgor Trwyddedu ofyn i'r gyrrwr ymgymryd â chwrs ymwybyddiaeth gyrru neu basio asesiadau gyrru a bod rhaid pasio rhain heb gyrraedd y trothwy o 8 pwynt diffyg yn ystod yr asesiad. Gall yr Awdurdod ofyn i'r prawf yma ei wneud mewn 2 fis ac os nad yw hyn yn digwydd yna ni all y gyrrwr wneud cais am drwydded nes 1) bod cyfnod o 12 mis wedi mynd heibio a 2) bod y gyrrwr wedi pasio y cwrs gyrru a sonnir amdano uchod.

14.0 Cyhuddiadau neu wysion sydd heb eu hateb

14.1 Os yw'r unigolyn yn destun cyhuddiad neu wŷs sydd heb ei hateb, gellir parhau i brosesu ei gais, ond er diogelwch y cyhoedd, rhoddir ystyriaeth i'r mater, a gallai'r penderfyniad gael ei ohirio nes bo'r achos wedi dod i ben.

15.0 Gwybodaeth am gyhuddiadau lle na chafwyd collfarn

15.1 Os yw'r ymgeisydd wedi cael ei arestio neu ei gyhuddo ar fwy nag un achlysur, ond heb ei gael yn euog, o drosedd ddifrifol sy'n awgrymu y gallai fod yn beryglus i'r cyhoedd, dylid ystyried gwrthod y cais neu atal/ddirymu 'r cais/drwydded.

16.0 Aildroseddu

16.1 Er ei bod yn bosibl y bydd gan yr ymgeisydd sawl collfarn, neu fod materion eraill i'w hystyried, sydd yn bodloni'r canllawiau uchod ar sail unigol, bydd cais fel arfer yn cael ei wrthod os oes gan yr ymgeisydd hanes o aildroseddu, sy'n dangos diffyg parch at les eraill neu at eiddo, onid oes cyfnod o **10 mlynedd o leiaf** wedi mynd heibio ers y gollfarn neu'r materion eraill mwyaf diweddar i'w hystyried.

.

17.0 Torri Deddf, Is-ddeddf neu Amod Trwydded

17.1 Mae'n annhebygol y rhoddir trwydded i ymgeisydd a chanddo gollfarn, neu faterion eraill i'w hystyried yn gysylltiedig â thorri deddf, is-ddeddf neu amod trwydded, onid oes cyfnod **o 12 mis o leiaf** wedi mynd heibio ers yr achos mwyaf diweddar o hynny.

17.2 Os canfyddir bod deilydd trwydded presennol wedi torri deddf, is-ddeddf neu amod trwydded am y tro cyntaf, mae'n debygol o gael rhybudd mewn ysgrifen ynglŷn â'i ymddygiad yn y dyfodol, ar yr amod na chafodd teithwyr eu rhoi mewn perygl, ac nad achoswyd unrhyw risg i'r cyhoedd.

17.3 Os canfyddir bod deilydd presennol wedi torri mwy nag un ddeddf trwyddedu, is-ddeddf neu amod trwydded, neu fod achos unigol o dramgwyddo o natur ddifrifol, gallai'r Pwyllgor Trwyddedu atal neu ddirymu'r drwydded.

17.4 Mae'r uchod yn annibynnol ar unrhyw achos cyfreithiol a allai fod ar ddod neu wedi'i gwblhau.

18. DIDDYMU/ILDIO TRWYDDEDAU AWDURDOD LLEOL.

18.1 Fel arfer, gwrthodir cais hefyd pan fo trwydded yr ymgeisydd wedi'i dirymu gan unrhyw awdurdod lleol am unrhyw drosedd os yw'r dirymiad yn llai na 3 blynedd cyn dyddiad y cais.

18.2 Bydd pob cais o'r fath a dderbynnir o fewn cyfnod o 5 mlynedd yn cael ei gyfeirio'n awtomatig at y Pwyllgor Trwyddedu a Rheoleiddio Cyffredinol i'w benderfynu.

18.3 Bydd cais lle mae trwydded wedi'i hildio yn dilyn cwyn neu ymchwiliad gan yr Awdurdod Trwyddedu, fel arfer yn cael ei wrthod os digwyddodd yr ildio lai na 3 blynedd cyn dyddiad y cais.

18.4 Bydd pob cais o'r fath a dderbynnir o fewn cyfnod o 5 mlynedd yn cael ei gyfeirio'n awtomatig at y Pwyllgor Trwyddedu a Rheoleiddio Cyffredinol i'w benderfynu.

19. CANLLAWIAU ADDASRWYDD - SEFYDLIAD TRWYDDEDU

19.1 Rhaid i swyddogion ac aelodau'r pwyllgor roi sylw i Ganllawiau diweddaraf y Sefydliad Trwyddedu *ar benderfynu ar addasrwydd ymgeiswyr a deiliaid trwydded yn y diwydiant cerbydau hacni a llogi preifat* lle mae troseddau perthnasol neu faterion eraill i'w hystyried